

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 40

תנו רבנן כיצד מרקדין לפני הכלה ב"ש אומרים...

Nos Sages ont enseigné : comment
danse-t-on devant la mariée ?

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/40/

1 תנו רבנן כיצד מרקדין לפני הכלה ב"ש [בית שמאי] אומרים כלה כמות שהיא וב"ה [ובית הלל] אומרים כלה נאה וחסודה.

Nos Rabbins ont enseigné : Comment danse-t-on devant la mariée ? Beit Chammaï disent : « Une mariée telle qu'elle est. » Et Beit Hillel disent : « Une mariée belle et gracieuse. »

הנה כלה הוא בחי' כלתה נפשי דהיינו בחי' כלות הנפש שיש בכל ניצוץ נשמות ישראל ליכלל ולידבק בה' ית' ואהבה זו ישנה בהם בתמידות וכמ"ש למען יזמרח כבוד קארי תדיר

Or, la mariée (kalla) est le niveau de « mon âme languit » (kalsah nafshi), c'est-à-dire le niveau de l'extinction de l'âme (klot hanéfech), présent dans chaque étincelle des âmes d'Israël : être incluse en D.ieu et s'attacher à Lui, qu'Il soit béni. Cet amour est constamment présent en elles, comme il est écrit : « Afin que la gloire Te chante des louanges » ; [elle] « appelle constamment

ולא שכיך ואפילו בפחותי הערך ע"ה [עם הארץ] ועוברי עבירה יש בהם בחי' אהבה זו אלא שאינה מורגשת בנפשם בבחי' גילוי

et ne cesse pas. » Même chez ceux qui sont de moindre valeur, les gens simples et les transgresseurs, se trouve ce niveau d'amour ; seulement, il n'est pas ressenti par leur âme de manière révélée.

(ועמ"ש בד"ה שחורה אני אש שחור שהוא ענין שהאהבה מסותרת) אלא שהיא בבחינת מקיף מלמעלה ואע"ג [ואף על גב] דאיהו לא חזי מזליי [מזליה] חזי:

(Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Je suis noire », au sujet du « feu noir », qui désigne l'amour caché.) Il se trouve plutôt au niveau d'une lumière enveloppante (makif), d'en haut ; et « bien qu'il ne voie pas, son mazal voit ».

2 ב אך כדי להוציא אהבה זו הנק' בשם כלה מהעלם אל הגילוי להיות מאיר בנפשם בבחי' גילוי

Mais, pour faire sortir cet amour, appelé « fiancée », de son état caché et le révéler, afin qu'il illumine son âme de manière révélée,

הנה ע"ז שאלו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] כיצד מרקדין כו' אמרו ב"ש [בית שמאי] כמות שהיא כו' כי להיות בית שמאי שרשם מבחי הגבורות עליונות ע"כ נקי שמאי כענין שארז"ך [שארז"ל] ע"פ ושם דרך כו'

à ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, demandèrent: «Comment danse-t-on, etc.?» Beit Cham-maï dirent: «Telle qu'elle est, etc.» En effet, puisque Beit Chammaï ont leur racine dans le niveau des Guevourot supérieures (les puissances de retenue), ils sont donc appelés Chammaï, dans le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, dirent à propos du verset: «Et celui qui règle [sa] voie, etc.» :

כל השם אורחותיו דהיינו ששוקל דרכיו איך ומה הוא. היינו שלפ"ע [שלפי ערך] הסור מרע כך יהיה המשכה אח"כ מבחי כלל כלות הנפש שמלמעלה.

«Quiconque évalue (cham) ses sentiers», c'est-à-dire qu'il pèse ses voies, ce qu'elles sont et comment elles sont. Autrement dit, la mesure de l'éloignement du mal déterminera la mesure de l'effusion qui viendra ensuite du niveau de la «fiancée», l'expiration de l'âme qui vient d'en haut.

וזהו כלל כמות שהיא כלומר כמו שהיא העלייה מלמטה מבחי אתכפא מסור מרע אם רב ואם מעט וכך יהיה המשכת בחינת גילוי כלות הנפש בנפשו

Et tel est le sens de «une fiancée telle qu'elle est»: de même que l'élévation venant d'en bas est, au niveau de l'itkafya, la soumission, par l'éloignement du mal, qu'elle soit grande ou petite, ainsi sera l'effusion du niveau de la révélation de l'expiration de l'âme dans son âme

(וכמ"ש בד"ה ושמע אביה והפר כו' ובד"ה שחורה אני ונאווה השני גבי ענין מצות ל"ת [לא תעשה] ודברי סופרים שהם בחי אתכפא וע"ז יערה עליו רוח ממרום וכו' תתעלה גם נפשו הבהמית כו' ע"ש):

(comme cela est expliqué dans le discours commençant par «Et son père entend... et annule, etc.», et dans le second discours commençant par «Je suis noire et belle», à propos des commandements négatifs et des paroles des Scribes, qui relèvent de l'itkafya; par cela, «un esprit d'en haut sera répandu sur lui», et son âme animale aussi s'élèvera ainsi, etc. ; voir là-bas).

3 ג אבל ב"ה [בית הלל] שרשו מבחי החסדים חולק על ב"ש [בית שמאי] שלא יהיה המשכה לפי ההעלאה אלא אדרבה תחלה יהיה המשכה מלמעלה למטה ויהיה אז ממילא יפלו כל החיצונים שלא לה' המה

3. Mais Beit Hillel, dont la racine relève du niveau des 'Hassadim (bontés), s'oppose à Beit Cham-maï : la descente ne doit pas être proportionnée à l'élévation ; au contraire, il faut d'abord qu'il y ait une descente d'en haut vers le bas, et alors toutes les forces extérieures, qui ne sont pas à D.ieu, tomberont d'elles-mêmes.

והיינו שהעשה טוב יהיה קודם לסור מרע כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך וע"כ נקי הלל מלשון בהילו נרו עלי ראשי.

Autrement dit, le « faire le bien » doit précéder le « s'écarter du mal », car un peu de lumière repousse beaucoup d'obscurité. C'est pourquoi ils sont appelés Hillel, nom qui évoque l'expression « Lorsque Sa lampe brillait (behilo) au-dessus de ma tête ».

וגם הלל מלשון שבח והילול דהיינו ע"י שבחים בהתבוננות גדולת ה' ממילא יפול הרע (ועמ"ש בד"ה כי כארץ תוציא צמחה גבי יצמיח צדקה ותהלה)

Hillel évoque également la louange et l'éloge (hilloul) : par les louanges, en méditant sur la grandeur de D.ieu, le mal tombe de lui-même. (Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Car, de même que la terre fait pousser sa végétation », à propos de « fera germer la justice et la louange ».)

וזהו משכני אחריו נרוצה הוא ממטה למעלה והיינו ע"י שמתחלה משכני מלמעלה למטה ע"י ממילא אחריו נרוצה כו' ועמ"ש מזה בד"ה אדם

C'est le sens de « Attire-moi ; nous courrons à ta suite » : [la course] va du bas vers le haut, et cela se produit parce que, d'abord, « attire-moi » — d'en haut vers le bas ; grâce à cela, « nous courrons à ta suite » d'elles-mêmes, etc. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Un homme »

כי יקריב מכם ובד"ה נשא את ראש בני גרשון וזהו פ"י כלה נאה וחסודה חסודה הוא לשון נפעל כידוע למדקדקים שחסיד וחסידה הוא שם התואר כו'

« lorsqu'il fera approcher d'entre vous », ainsi que dans le discours commençant par « Fais le dénombrement des fils de Guerchon ». Tel est le sens de « une épouse belle et gracieuse » : 'hassouda (« gracieuse ») est une forme passive, comme le savent les grammairiens : 'hassid et 'hassida sont des adjectifs, etc.

אבל חסודה במלאפוז"ם הוא שם הנפעל דהיינו שנעשית חסודה ע"י המשכת חסד עליון מלמעלה למטה להיות גילוי אלהות

Mais 'hassouda, avec un méloupoum [voyelle], est un participe passif : autrement dit, elle est rendue 'hassouda par la descente du 'Hessed suprême d'en haut vers le bas, afin que la divinité se révèle ;

אזי ממילא יפול הרע ויהיה בחי' גילוי כלות הנפש בנפשו להיות כלה נאה וישראל אשר כך אתפאר ואפילו חגרת ואפילו סומא דקמיה שוה ומשווה אם צדקת כו' וז"ש [וזהו שכתוב] אז ידלג כאיל פסח כו'

alors le mal tombe de lui-même, et le dévoilement de l'extase de l'âme se manifeste dans son âme, de sorte qu'elle soit « une épouse belle », et « Israël, en qui Je trouve ma gloire », même [si elle est] boiteuse et même aveugle, car devant Lui [tout] est égal, et Il rend [tout] égal. « Si tu es juste, etc. » Tel est le sens de ce qui est écrit : « Alors le boiteux bondira comme un cerf, etc. »

ועמ"ש מזה בד"ה וארשתוך לי וז"ש [וזהו שכתוב] חסד עליון בל ימוט שע"י גילוי החסדים מלמעלה למטה אז ממילא ידחה הרע והיה כלא היה ויהיה בחנית האבה תקועה בלבו כיתד בל תמוט

Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Je te fiancerai à Moi ». Tel est le sens de ce qui est écrit : « Le 'Hessed suprême ne vacillera pas » : grâce au dévoilement des 'Hassadim d'en haut vers le bas, le mal est alors repoussé de lui-même et devient comme s'il n'avait jamais existé ; l'amour s'ancre alors dans son cœur comme un piquet qui ne vacille pas.

(ועמ"ש בד"ה אם בחקתי השני שכדי להיות בחי' חקיקות בנפש כמו כלי שצריך חקיקה מבחוץ ומבפנים זהו ע"י פסודי"ז [פסוקי דזמרה] שנקי' הילול רוממות אל בגרונם כו' וע"י קיום המצות כו' ועמ"ש סד"ה ועתה יגדל נא)

(Et voyez ce qui est écrit dans le second discours commençant par « Si vous suivez Mes décrets » (be'houkotaï) : pour que des gravures soient présentes dans l'âme, comme dans un réceptacle qui doit être gravé à l'extérieur et à l'intérieur, cela se réalise par les Pesouké déZimra (versets de louange), appelés louange (hilloul) : « Les exaltations de D.ieu sont dans leur gorge », etc., ainsi que par l'accomplissement des mitsvot, etc. Et voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Et maintenant, je prie, que [cela] soit grand ».

משא"י לדברי ב"ש [בית שמאי] צ"ל תחלה סור מרע וזה א"א להיות בתכלית וע"כ אמרו כמוכת שהיא

Tandis que, selon les paroles de Beit Chammaï, il faut d'abord « s'écarter du mal », et il est impossible d'y parvenir parfaitement ; c'est pourquoi ils ont dit : « Telle qu'elle est »,

אבל לא אפילו חגרת וסומא [ודברי ב"ש [בית שמאי] מדבר שקר תרחק ותשובת ב"ה [בית הלל] הוא כעין מ"ש ברכות פ' ח' בענין חסד ואמת.

mais pas même [celle qui est] boiteuse et aveugle. [Et les paroles de Beit Chammaï : « Éloigne-toi d'une parole mensongère » ; la réponse de Beit Hillel s'apparente à ce qui est écrit dans le Rabbah, section 8, au sujet de la Bonté et de la Vérité :

חסד אומר יברא שכולו מלא חסדים ואע"פ [ואף על פי] שאינו של אמת כו' ע"ש וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמתוך שלא לשמה בא לשמה]

La Bonté dit: «Qu'il soit créé, car il est tout entier rempli de bonté», bien qu'il ne soit pas véridique, etc. Voyez là-bas. Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «De l'accomplissement [de la Torah et des mitsvot] sans intention désintéressée, on en vient à les accomplir avec une intention désintéressée.»]

אך מ"ש כיצד מרקדין ענין זה מהו הענין הוא שכדי להיות התחברות חתן וכלה שהם שני הפכיים מנגדים זה לזה להיות החתן הוא בחי' המשכה שמלמעלה למטה כמים שיורדים ממקום גבוה

Mais, quant à ce qui est dit: «Comment danse-t-on?», quel en est le sens? Le sens est que, pour qu'il y ait union entre le marié et la mariée, qui sont deux opposés et se contredisent l'un l'autre — le marié étant le niveau d'un influx qui descend d'en haut vers le bas, comme l'eau qui descend d'un lieu élevé —,

כי הוא בחינת משפיע שמשפיע מלמעלה למטה והכלה בחינת מקבל ממטה למעלה כמבואר לעיל שכלה היא כלתה נפשי וכו' והוא כדוגמת האש שעולה בלהב ג"כ מלמטה למעלה

car il est le donneur (mashpia), qui dispense de haut en bas; et la mariée est le récepteur (mekabel), qui s'élève du bas vers le haut, comme expliqué plus haut: kallah («mariée») évoque kalsah nafchi («mon âme languit»), etc. Elle est semblable au feu, qui s'élève lui aussi en une flamme du bas vers le haut;

והרי הם ב' הפכיים כמים ואש ולהיות יחוד חתן וכלה היינו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ עושה שלום במרומיו בין שר של מים כו'

ils sont donc deux opposés, comme l'eau et le feu. Pour qu'il y ait union entre le marié et la mariée, il faut procéder comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, à propos du verset: «Il fait la paix dans Ses hauteurs»: entre le prince de l'eau, etc. ;

היינו ע"י המשכות בחי' היותר גבוה מערך הב' אשר ע"י יתבטלו מציאותם ויהיו יכולים לשתות יחד

cela se réalise en faisant descendre un niveau qui dépasse la portée des deux; ainsi, ils sont annulés dans leur existence et peuvent s'accorder ensemble.

וזהו ג"כ כאן ע"י החופה כי על כל כבוד חופה הוא בחינת המשכת המקיפים עליונים מבחי סוכ"ע ע"י מתחברים החתן והכלה יחד.

Il en va de même ici, par la houppa (le dais nuptial) : car « sur toute gloire, il y aura un dais » désigne le niveau de l'attraction des lumières enveloppantes supérieures (makifim), issues du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) ; par ce moyen, le marié et la mariée sont unis.

4 וזהו כיצד מרקדין לפני הכלה פ"י לפני הכלה למעלה מן הכלה דהיינו המשכות בחי סוכ"ע מקיפים עליונים איך ומה הוא נמשך לזה אמר כיצד מרקדין שנמשך ע"י הריקוד

Et voici [le sens de] « Comment danse-t-on devant la mariée? » : « devant (lifné) la mariée » signifie au-dessus de la mariée, c'est-à-dire l'effusion du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), les lumières enveloppantes supérieures (makifim). Comment et par quel moyen cette lumière est-elle attirée? À cela il répond : « Comment danse-t-on? » Elle est attirée par la danse.

כי הריקוד הוא ברגלים בחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נמשך מלמעלה מבחינת חיצוניות המקיף סוכ"ע (ועמ"ש סד"ה קול דודי בענין מדלג ומקפץ ובד"ה והניף את העומר)

Car la danse se fait avec les pieds, qui correspondent au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), et qui est attirée d'en haut, depuis le niveau de la dimension extérieure ('hitsoniyout) du makif, la lumière qui entoure tous les mondes. (Voir également ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « La voix de mon bien-aimé », à propos de « bondissant et sautant », ainsi que dans le discours commençant par « Et il agitera la gerbe d'omer ».)

כי פנימית א"א להכיל ולכך נותנים כבוד לחתן וכלה ומגביהים ומנשאים אותם היינו בכדי להעלות לבחינת סובב כל עלמין

Car la dimension intérieure (pnimiyout) ne peut être contenue. C'est pourquoi on rend honneur au marié et à la mariée, et on les soulève et les élève, c'est-à-dire afin de les élever au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes,

שהוא בחי מקיף ועמ"ש סד"ה זאת חנוכת המזבח וז"ש [וזהו שכתוב] צדיק ה' בכל דרכיו שהוא בחי התחברות שלום בפמליא של מעלה כו'

qui est le niveau du makif. Voir également ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Voici la dédicace de l'autel ». Et voici [le sens de] ce qui est écrit : « Havaya est juste dans toutes Ses voies » : c'est le niveau de l'union, « la paix dans le foyer d'en haut », etc.

ועמ"ש בפ"י ריקוד בענין ההרים רקדו כאלים בד"ה הים ראה וינוס ובענין אז תשמח בתולה במחול
בד"ה ביום השמיני שלח:

Voir également ce qui est écrit sur le sens de la danse, à propos de «Les montagnes dansèrent comme des béliers», dans le discours commençant par «La mer vit et s'enfuit», et à propos de «Alors la jeune fille se réjouira dans la danse», dans le discours commençant par «Le huitième jour, il renvoya».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/40/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak